

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EUK	16. marts 2005

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 18. marts 2005 –
vedlægges Udenrigsministeriets notat om EU's våbenembargo over for Kina.

SAMLENOTAT

Til: Folketingets Europaudvalg J.nr.:
CC: Bilag:
Fra: Udenrigsministeriet Dato: 16. marts 2005
Emne: EU's våbenembargo over for Kina

Nyt notat.

KOM-dokument foreligger ikke

1. Baggrund

Det Europæiske Råd den 12. december 2003 anmodede Rådet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) om at tage spørgsmålet om embargo på våbensalg til Kina op til fornyet overvejelse.

2. Hjemmelsgrundlag

Våbenloven, idet EU-embargoen er implementeret nationalt.

3. Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete lovgivningsforslag.

4. Formål og indhold

Forholdet mellem EU og Kina er under udbygning inden for rammerne af Det Strategiske Partnerskab lanceret på topmødet i december 2003. EU og Kina ser gensidigt hinanden som en attraktiv samarbejdspartner med en række fælles interesser på det økonomiske, men i stigende grad også på det politiske område. Det er Danmarks og EU's politik, at forholdet mellem Danmark og Kina fortsat skal udbygges. Danmark og EU kan medvirke til, at Kina lever op til internationale forpligtelser på alle områder – også på menneskerettighedsområdet. Dansk Kina-politik har to hovedelementer: For det første en politisk dialog, herunder en dialog om menneskerettigheder. For det andet en økonomisk dimension med fortsat udvikling af de økonomiske og handelsmæssige forbindelser. Danmark lægger i udmøntningen af Det Strategiske Partnerskab vægt på styrkelse af menneskerettighedsdialogen, indgåelse af en tilbagesættelses aftale, samarbejde med Kina inden for rammerne af WTO, hvor Kina er en vigtig spiller i Doha-runden samt indgåelse af en ny samarbejdsaftale til afløsning af EU-Kina handels- og samarbejdsaftalen fra 1985.

Våbenembargoen over for Kina er den eneste tilbageværende del af de sanktioner, som EU indførte under indtryk af begivenhederne på Tiananmen Pladsen i 1989, og omfatter eksport af våben og ammunition.

Våbenembargoen var en integreret del af den erklæring om Kina, som Det Europæiske Råd vedtog på sit møde i Madrid d. 26. – 27. juni 1989.

Embargoen er implementeret nationalt af medlemsstaterne.

Fra dansk side har man i drøftelserne om våbenembargoen lagt vægt på, at 1) Kina skaber fremskridt på menneskerettighedsområdet, herunder forøget samarbejde med EU indenfor rammerne af Det Strategiske Partnerskab; samt at 2) EU's adfærdskodeks for våbeneksport styrkes, så der ikke sker en destabiliserende eksport af våben og højteknologi til Kina. Også hensynet til situationen i Taiwan Strædet samt det transatlantiske forhold er vigtige elementer for beslutningsgrundlaget. Fra dansk side lægges vægt på, at arbejdet med styrkelse af EU adfærdskodeks, først og fremmest den særlige 'tool box,' er afsluttet, når beslutning om ophævelse af embargoen træffes.

På nuværende tidspunkt kan det konkluderes, at

- Arbejdet med styrkelse af EU's adfærdskodeks for våbeneksport, herunder den særlige tool box, nærmer sig sin afslutning.
- F.s.v.a. menneskerettighedssituationen er der siden drøftelserne i EU startede i december 2003 sket konkrete fremskridt, herunder er menneskerettighederne indskrevet i forfatningen, og der lægges i erklæringen fra EU-Kina topmødet i december op til en styrkelse af samarbejdet på området, herunder også indenfor områder som Danmark har arbejdet for, bl.a. samarbejde med FNs menneskerettighedsmekanismer og ratifikation af Konventionen om borgerlige og politiske rettigheder så snart som muligt. Kina har på seneste møde i EU-Kina menneskerettighedsdialogen den 24.-25. februar bekræftet de indgæede forpligtelser.
- Danmark har under hele forløbet arbejdet for så vide rapporteringsforpligtelser om våbenoverførsler som muligt i så lang en periode som muligt. For så vidt angår adfærdskodeksen har vi støttet alle muligheder for styrkelse af kodeksen.

De danske målsætninger i forhandlingerne, som leder op til en ophævelse af våbenembargoen, er i vid udstrækning opnået.

På rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 26.-27. januar, 26.-27. april, 11.-12. oktober, 22.-23. november samt 13.-14. december 2004 var der foreløbige drøftelser af spørgsmålet om våbenembargoen.

5. Udtalelser

Europa-Parlamentet har med vedtagelse TA (2003) 0599 og TA (2204) 0058 udtalt sig i sagen.

6. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Idet EU-embargoen er implementeret nationalt, kan ophævelse på sigt få konsekvenser for våbenloven

7. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke umiddelbart at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen skal ikke i høring.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side har man lagt vægt på, at 1) Kina skabte fremskridt på menneskerettighedsområdet, herunder forøget samarbejde med EU indenfor rammerne af Det Strategiske Partnerskab; samt at 2) EU's adfærdskodeks for våbeneksport styrkes, så der ikke sker en destabiliserende eksport af våben og højteknologi til Kina. Også hensynet til situationen i Taiwan Strædet samt det transatlantiske forhold er vigtige elementer for beslutningsgrundlaget. Fra dansk side lægges vægt på, at arbejdet med styrkelse af EU adfærdskodeks, først og fremmest den særlige 'tool box,' er afsluttet, når beslutning om ophævelse af embargoen træffes.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Hovedparten af EU's medlemslande har længe været rede til at hæve våbenembargoen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen er senest fremlagt til orientering i Europaudvalget den 10. december 2004. Tidligere fremlæggelser rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 26.-27. januar, 26.-27. april, 11.-12. oktober, 22.-23. november samt 13.-14. december 2004